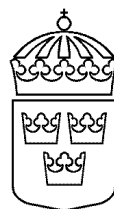

Riksdagens protokoll 1999/2000:4

Torsdagen den 16 september

Protokoll
1999/2000:4

Kl. 14.00 – 15.03

1 § Frågestund

Frågestund

Anf. 1 TALMANNEN:

Kammarens sammanträde är öppnat, nu för riksdagens frågestund. Följande statsråd deltar: kulturminister Marita Ulvskog, statsrådet Maj-Inger Klingvall, socialminister Lars Engqvist, näringsminister Björn Rosengren och statsrådet Britta Lejon. Kulturministern besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt ansvarsområde. Frågorna till övriga statsråd förutsätts beröra deras respektive områden inom regeringen.

Utredningen I god tro

Anf. 2 BARBRO WESTERHOLM (fp):

Fru talman! Min fråga riktar sig till socialminister Lars Engqvist och handlar om utredningen I god tro. Denna utredning är resultatet av ett riksdagsbeslut vars syfte var att hjälpa människor som levt under auktoritärt och destruktivt ledarskap och mått väldigt illa psykiskt av detta. Syftet var också att hitta metoder för att förebygga att människor hamnar i denna situation. Det överlämnades en utredning till regeringen för snart ett år sedan, och den är remissbehandlad.

Jag undrar nu: Vad händer med utredningen? Det handlar inte om så många människor i vårt land som behöver hjälp, men de har svårt att få den. Det är angeläget att det händer något med den här utredningen.

Anf. 3 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Jag kan inte svara kortare än vad jag nu ska göra: Utredningen är fortfarande föremål för beredning i departementet, och vi avser att komma till riksdagen med de förslag som är nödvändiga med anledning av utredningen.

Anf. 4 BARBRO WESTERHOLM (fp):

Fru talman! Det är viktigt att denna information kommer ut och vidareförs till dem som berörs av detta. De stödinsatser som finns i dag sker ju på ideell bas, men det borde finnas professionell hjälp att få för dessa människor som har farit väldigt, väldigt illa.

Frågestund

Anf. 5 Andre vice talman EVA ZETTERBERG (v):

Fru talman! Situationen på Östtimor har upprört en hel värld. Den efterlängtnade folkomröstningen har förbytts i blodbad och flykt för tusentals människor, och det internationella samfundet har stått nästan utan möjlighet att påverka. Äntligen har FN:s säkerhetsråd fattat beslutet att ingripa, och Sverige har förklarat sig villigt att ställa sig bakom insatserna.

Jag vill, samtidigt som jag hälsar statsrådet Maj-Inger Klingvall välkommen i sin nya roll som biståndsminister, fråga den nya biståndsministern: Hur ser regeringen att vi långsiktigt ska kunna bidra till att bygga upp fred och demokrati för människorna på östra Timor som har lidit så mycket?

Anf. 6 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s):

Fru talman! Jag tror att vi alla har upprörts oerhört mycket över de övergrepp som pågått och pågår mot befolkningen på Östtimor. Avsaknaden av möjligheter att komma dit, att i dagsläget inte kunna följa vad som händer, skapar förstås också en rätt stor frustration och desperation.

Trots allt pågår det i närområdet omfattande förberedelser för att både FN och andra internationella organisationer ska kunna gå in med humanitära insatser. Min förhoppning är naturligtvis att vi när möjlighet ges, när freden har kommit och våldet har slutat, ska kunna komma in med ordentliga humanitära insatser och på lång sikt kunna stärka den demokratiska utvecklingen.

Anf. 7 Andre vice talman EVA ZETTERBERG (v):

Fru talman! Jag utgår från att det svenska stödet kommer att bli massivt och att vi inte bara själva utan också inom FN- och EU-kretsen kommer att verka för att så småningom kunna etablera fred och för att människorna där ska kunna leva ett bra liv i självständighet.

Som en följdfråga vill jag fråga biståndsministern om regeringen eller delar av regeringen har hunnit fundera på konsekvenserna för andra delar av världen i liknande situationer. Jag tänker speciellt på Västsahara, som också står inför en folkomröstning, förhoppningsvis nästa år. Vi borde kunna dra nytta av erfarenheterna från Östtimor så att inte den folkomröstningen på samma sätt urartar i blodbad och massaker utan kan gå till på ett värdigt och bra sätt, och dessutom så att situationen efteråt kan bli lugn och fredlig.

Anf. 8 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s):

Fru talman! Jag tror att det Eva Zetterberg pekar på är utomordentligt viktigt, nämligen att kunna dra lärdom av en sådan här oerhört dyster erfarenhet som den vi har upplevt och upplever när det gäller Östtimor. När samma situation uppkommer nästa gång måste vi se till att det finns en mycket bättre beredskap för att hantera denna.

Anf. 9 DAN ERICSSON (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till socialministern. År 1996 kom rökheroinet med stor kraft i landet, bl.a. i Norrköping. Jag hade då en debatt med den dåvarande socialministern om vad hon var beredd att göra för att stoppa rökheroinet, som är en ingång till att bli sprutnarkoman. Det handlade om resurser, poliser på gatulangningsnivå, fältassistenter, förebyggande verksamhet, information i skolor osv. Dessvärre gav den debatten inget resultat.

I dag kan vi på löpsedlarna i Norrköping läsa att missbruket nu har bitit sig fast och går allt lägre ned i åldrarna. I sommar har fyra sprutnarkomaner dött på grund av överdoser.

Jag vill fråga socialministern: Finns det nu konkreta förslag för att försöka hejda just rökheroinet, som alltså har varit en ingång till att bli sprutnarkoman? Nu är skadan redan skedd. Vi håller på att få allt fler sprutnarkomaner. Men finns det nu några nya förslag på hur vi ska hejda denna utveckling?

Anf. 10 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Då och då förekommer just den här typen av alarmerande rapporter, inte bara om rökheroinet utan också när det gäller andra droger. Det kanske trots allt är en smula tröst att de dystraste rubrikerna inte täcker hela sanningen.

Emellertid har vi nu en del rapporter som pekar på att en del av det tunga missbruket har ökat, i alla fall i vissa grupper. Det betyder att samhället, både staten och övriga samhällsorgan, har ett ännu större ansvar att försöka bekämpa narkotikamissbruket, liksom naturligtvis annat missbruk.

Det som nu sker är att vi intensifierar arbetet med de instrument regeringen har. Vi diskuterar den här frågan, tillsammans med andra frågor, i den delegation som arbetar med narkotikamissbruket. Jag är alldeles övertygad om att vi under den kommande riksdagsperioden kommer att få en rad förslag som handlar just om att öka våra insatser, både ekonomiskt och i fråga om en mer utvecklad strategi.

Anf. 11 DAN ERICSSON (kd):

Fru talman! Redan i debatten 1996 sades det på ungefär samma sätt från den dåvarande socialministerns sida. Dessvärre har det inte lett till några resultat. Man har inte tagit fasta på vad de som jobbar ute på fältet med de här ungdomarna säger. Nu på senaste tiden är det 50 ungdomar mellan 15 och 18 år som har omhändertagits bara i Norrköping, och då vet vi att detta finns i hela landet. Det går också ännu längre ned i åldrarna.

Det handlar om enkla saker som har föreslagits av dem som arbetar med detta. Det handlar om att stärka arbetet med gatulangningsprojekt – dvs. polisresurser, helt enkelt. Det handlar om fältassistentverksamhet. Det handlar om direkt information ut till skolorna.

Det har gått tre år, och nu är det redan för sent för ett antal av de här ungdomarna. Det är därför jag tycker att det råder en väldig senfärdighet från regeringens sida på det här området.

Frågestund

Anf. 12 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Dan Ericssons hållning tycker jag är en smula dyster. Det är faktiskt aldrig för sent.

Jag påpekade att vi i den här riksdagen under den kommande hösten och vintern kommer att få ta ställning till en rad förslag som handlar om att förstärka kampen mot narkotikamissbruket. Det handlar, precis som Dan Ericsson säger, om olika insatser från samhällets sida. Kommunerna har ett mycket stort ansvar. Landstingen har ett stort ansvar när det gäller vården av missbrukare. Staten har ett stort ansvar både när det gäller de polisiära insatserna och när det gäller förebyggande insatser på narkotikaområdet.

De enskilda tragedier som har inträffat kan vi naturligtvis inte här göra någonting åt i efterhand, men vi kan faktiskt bestämma oss för att minska dem. Jag är ganska optimistisk till att vi ska ha möjlighet att föra en mer offensiv politik på det området.

Vägunderhållet i Norrlands skogslän

Anf. 13 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till näringsminister Björn Rosengren.

Under åtskilliga år har vägunderhållet i Norrland varit eftersatt. I synnerhet gäller detta Norrbotten. Många vägar är nästintill oframkomliga och mycket nära att helt kollapsa. Det är gropar och djupa hjulspår. Man behöver inte köra långa sträckor för att möta sådant. Sämst ställt är det med småvägarna, såväl de belagda som grusvägarna.

Vägpolitiken är ju viktig ur regionalpolitisk synpunkt. Dåliga vägar kan vara orsak till att företag drar sig för att etablera sig i glesbygden.

Nu gör envisa rykten gällande att anslaget för vägunderhåll i den kommande budgetpropositionen minskar med 400 miljoner kronor nästa år. Samtidigt minskar anslaget i långtidsplanen till nya vägbyggen med 2 500 miljoner.

Min fråga till näringsministern är: Äger ryktena grund och, om så är fallet, vad avser ministern att göra för att vägnätet i Norrlandskommunerna i skogslänen inte ska kollapsa?

Anf. 14 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Får jag börja med att konstatera att vi när det gäller väganslagen och infrastrukturen över huvud taget på grund av budgetsaneringen inte har lyckats uppnå de mål som riksdagen och regeringen har förutsatt. Detta är känt. Det gäller även kommunernas ambition att upprätthålla vägnätet.

Men jag vill också konstatera att vi nu kommer att satsa mycket på vägnätet, inte minst när det gäller att förbättra trafiksäkerheten, innebärande att vi under 1999 till 2003 kommer att tillföra 2 miljarder. Det innebär att vi tillsammans kommer att ha 6,5 miljarder kronor avsatta för trafiksäkerhetsåtgärder till år 2003. Min bedömning är att vi också kommer att klara av vägarna i Norrbotten och i andra skogslän. Men det kommer att ta lite tid. Det vill jag också erkänna för kammaren.

NIPU-utredningen

Frågestund

Anf. 16 HANS KARLSSON (s):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Maj-Inger Klingvall. Den s.k. NIPU-utredningen, som står för Kommittén om ny instans- och processordning i utlänningsärenden, överlämnade i våras sitt betänkande *Ökad rättssäkerhet i asylärenden* till det dåvarande ansvariga statsrådet. En enig kommitté föreslår att en tvåpartsprocess inom de allmänna förvaltningsdomstolarna ska genomföras.

Min fråga till statsrådet blir följande: Vad tänker statsrådet göra med de förslag som NIPU-utredningen har lagt fram?

Anf. 17 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s):

Fru talman! Det här är en utredning som tar sikte på en ny organisatorisk process. Det är en rätt omfattande förändring när det gäller hanteringen av de här ärendena.

Saken är den att remisstiden nu är avslutad. Remissvaren har kommit in till departementet och vi håller nu på att gå igenom dem. De kommer naturligtvis att tillsammans med utredningen vara den viktigaste grunden för den proposition som ska skrivas utifrån de här frågorna.

Jag kan förstås inte i dag redovisa vad regeringens ställningstagande kommer att bli. Det kommer nu att bli en beredningsprocess. Men tanken är att vi ska kunna lägga fram en proposition någon gång under nästa år.

Jag vill ändå berätta för riksdagen att den här utredningen också hade en annan angelägen fråga som uppgift. Det var tvåårsregeln, som gäller möjligheten att få uppehållstillstånd. Där planerar vi en särproposition. Den kommer alltså tidigare än propositionen i själva huvudfrågan för den här utredningen.

Anf. 18 HANS KARLSSON (s):

Fru talman! Kan jag tolka statsrådet Klingvalls svar på det sättet att den andra frågan kommer upp i en proposition under detta riksmöte?

Anf. 19 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s):

Fru talman! Ja, eftersom det är en fråga som vi har diskuterat i många olika omgångar och som är oerhört angelägen. Därför kommer det helt enkelt att bli så. Vi bryter ut den delen så att vi kan lägga fram den propositionen under riksmötet med avsikt att den här förändringen ska kunna träda i kraft redan vid halvårsskiftet nästa år.

Kommunismens övergrepp

Anf. 20 GÖTE JONSSON (m):

Fru talman! Min fråga ställer jag till demokratiminister Britta Lejon. I regeringsförklaringen läste statsministern: "Fascism, nazism och rasism kan aldrig tolereras. Vi ska inte glömma det förflutnas fruktansvärda förbrytelser mot människovärdet."

Jag tycker att denna markering från statsministerns och regeringens sida var bra. Men jag saknar en faktor. Jag saknar kommunismen, som inte nämndes.

Mina frågor är: Hur ser regeringen på kommunismens förbrytelser mot människovärdet? Varför är inte detta nämnt i regeringsförklaringen?

Anf. 21 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Göte Jonsson refererar till regeringsförklaringen och har kanske inte riktigt uppmärksammat att statsministern i inledningen av regeringsförklaringen nämner just kommunismens förbrytelser mot människorna. Han gör det kanske inte genom ordet kommunism, men genom att visa på den oerhörda betydelse som nedkämpandet av Berlinmuren har inneburit. Han nämner Berlinmurens fall och vad det ideologiskt och praktiskt har betytt för människor, inte minst i Europa.

Jag tror nog att om man lyssnade till statsministern när han höll sin regeringsförklaring här i kammaren och om man läst den skriftliga versionen ser man mycket tydligt att regeringens inställning är glasklar på den punkten. Det spelar ingen roll i vilket namn man åstadkommer förbrytelser mot människovärdet. Det är lika avskyvärt under vilken ideologi namn det än sker.

Anf. 22 GÖTE JONSSON (m):

Fru talman! Jag hörde mycket väl talet om Berlinmuren i regeringsförklaringen. Men det är ändå inte detsamma som brott mot mänskligheten. Berlinmuren var ett brott mot mänsklighet och människovärde. Men det är väl ändå viktigt att också markera kommunismen i detta sammanhang, när man säger att vi ständigt måste bevara demokratin.

Om jag inte minns fel är det ungefär ett år sedan som det fördes en debatt just om information om kommunismens brott mot mänskligheten. Där var statsministern och regeringen engagerade. Man sade att en sådan information ska ges. Men informationen utifrån de diskussioner som fördes har inte kommit. Det är därför som jag ställer frågan: Har regeringen ändrat uppfattning när det gäller kommunismens brott mot mänsklighet och människovärde? Jag hoppas verkligen att så inte är fallet.

Anf. 23 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag ska be att få lugna Göte Jonsson på denna punkt. Självfallet har vi inte nu, liksom inte heller tidigare under historiens gång, någon anledning att rygga tillbaka även inför kommunismens missdåd, missgrepp och övergrepp. Arbetarrörelsen har faktiskt varit en av de stora förkämparna just när det gäller att se att även kommunismen har inneburit sådana övergrepp. Det finns ingen anledning för oss att nu ändra uppfattning på den punkten.

Fru talman! Jag är glad över att få informera Göte Jonsson om att det socialdemokratiska partiet för närvarande har en informationskampanj om kommunismens övergrepp på gång. Det vore bra om även andra partier ägnade sig åt sådan informationsspridning och upplysningsverksamhet.

Anf. 24 EWA LARSSON (mp):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till kulturministern om kulturell och historisk kunskap.

Just nu pågår en remissbehandling av utredningen om att anta ILO-konventionen om samer som Sveriges ursprungsfolk. I den offentliga debatten tycks vissa remissinstansers synpunkter dominera på bekostnad av vad som faktiskt står i utredningen.

I Västerbottens läns remissvar målas en hotbild upp om att 15 000 samer ska invadera länet och börja jaga och fiska hej vilt. Kommunförbundet säger i sitt remissvar att en ratificering av konventionen, tillsammans med föreslagna åtgärder, innebär maktförskjutning och riskerar att skapa nya konflikter.

Om vi hade lite mer historiskt baserad kunskap, kanske det skulle bli klart och tydligt att det som vi – samhället – ställde till med på 1600- och 1700-talen är vår sak att lösa. Vill kulturministern verka för att en bättre och mer kulturellt baserad information och kunskap sprids i landet om Europas enda ursprungsfolk samerna?

Anf. 25 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Det är i huvudsak jordbruksministern som ansvarar för de samiska frågorna. Jag är ansvarig för delar av den samiska kulturverksamheten.

Jag kan berätta för Ewa Larsson att vi numera satsar mer i pengar räknat på den samiska kulturen. Vi hoppas att arbetet med att etablera en nationell samisk teater ska kunna realiseras inom kort. Vi fortsätter att på olika sätt stötta det samiska museet Ajtte i Jokkmokk. Vi kommer i olika sammanhang de närmaste åren – bl.a. i EU-sammanhang – att också sprida större kunskap om samisk kultur och den samiska ursprungsbefolkningen. På hemmaplan utrettar Sametinget ett gediget arbete.

Anf. 26 EWA LARSSON (mp):

Fru talman! Alla i salen vet, pinsamt nog, att Sametingets ekonomiska resurser inte är så stora – bortsett från att samerna betalar för sina egna döda renar. Detta utgör en stor skillnad från de ekonomiska resurser som samerna har i Norge för att upprätthålla kultur, utbildning och information.

Vi är på gång i Sverige. Det är jättebra att det blir mer pengar, men vi är icke i fas. Det verkar som om vi i dag behöver öka den historiskt, kulturellt baserade kunskapen, så att vi förstår varför vi måste ratificera ILO-konventionen och inte kan skjuta frågan på framtiden. Det är klart att det blir problem med markägare. Men de problemen får vi lösa under resans gång. Det är vi som har ställt till med problemen. Vi måste skynda på så att mer kunskap kommer fram nu.

Anf. 27 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Det är oerhört viktigt med en bred kunskap om våra historiska och kulturella rötter. Det är något som bör finnas med i den ordinarie undervisningen i skolan från lågstadiet och uppåt. Jag tror att

Frågestund

det ser lite olika ut i olika delar av landet. Som norrbottning har jag själv växt upp med en ganska gedigen utbildning på den punkten. Min erfarenhet av elever på låg- och mellanstadiet i dag visar att det på sina håll fortfarande finns samma gedigna utbud av historiska och kulturella erfarenheter även när det gäller det samiska.

Det finns mer att göra. Vi kan säkert lära av norrmännen.

Drygt 50 % av de ansökningar om enskilda kulturprojekt som kommer in till Sametinget får medel. Vi vet från andra delar av kulturlivet att mer än varannan ansökan får avslag, det är kanske bara 10–15 % som tillstyrks. Tillståndet är gott – mitt i det faktum att det kan bli bättre.

Sjukhusvården

Anf. 28 LENNART DALÉUS (c):

Fru talman! Mångfald utvecklar sjukvården. Vi vet att personal vill starta eget. Vi vet att de fackliga organisationerna driver på för fler arbetsgivare.

Socialministern har medgett att han vill ha mångfald inom primärvården. Däremot har det varit rörigare med beskedet om sjukhusen. Man kan lätt få intrycket att socialministern inte vill ha sjukhus i privat regi.

Fru talman! Jag undrar om socialministern kan berätta vad det i detta hänseende är för principiell skillnad mellan en primärvårdsklinik och ett sjukhus.

Anf. 29 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Lennart Daléus överraskar mig en smula. Jag vet att Lennart Daléus och övriga i Centerpartiet i själva verket reflekterar över samma problemställning som vi har gjort.

En överenskommelse mellan Centerpartiet och Socialdemokraterna i våras innebar fyra viktiga saker. För det första var det en rejäl satsning på primärvården. För det andra var det en satsning på äldreomsorgen. För det tredje var det en utbyggnad av psykiatri. För det fjärde, som en följd av Centerpartiets mycket bestämda vilja, var det en rejäl satsning på mångfalden.

Under budgetförhandlingarna har vi kunnat konstatera att vi tillsammans med Vänstern och Miljöpartiet har skjutit till ytterligare pengar utöver de 8 miljarder vi kom överens om.

Detta innebär att vi kommer att gå mot en ökad mångfald, mot fler entreprenörer, fler privata initiativ i svensk sjukvård. Det är välkommet.

Vi kan konstatera följande: I Sverige finns, till skillnad från de flesta länder i Europa, inte något regelverk om vad som ska gälla för drifts- och ägarformerna. Vi tycker inte att man behöver ett sådant regelverk för den öppna sjukvården. I likhet med Kanada, socialliberalt styrt, i likhet med Holland och Storbritannien, anser vi att det behövs ett regelverk för driften av sjukhusen. Där arbetar vi med ett förslag som innebär att sjukhusen inte ska drivas av privata vinstintressen.

Anf. 30 LENNART DALÉUS (c):

Fru talman! Socialministern refererar på ett rimligt, bra sätt det vi är överens om när det gäller användningen av medel som kan frigöras i försvaret.

Fru talman! Men hjälp mig, fru talman. Han svarar inte på min fråga. Vad är den principiella skillnaden mellan en primärvårdsklinik och ett sjukhus i detta hänseende?

Fru talman! Det finns sjukhus som drivs i privat regi – tre exempel är Vidarkliniken, Ersta sjukhus och Lundby sjukhus i Göteborg. Då har jag en naturlig och precis fråga: Tänker sig möjligen socialministern att kammaren ska lagstifta i frågan? Hur tänker han sig de privata sjukhusen? Tänker han ”landstingifiera” de sjukhusen? Vad är det för principiell skillnad?

Frågestund

Anf. 31 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Lennart Daléus ska passa sig så att han inte hamnar till höger om Margaret Thatcher!

I Storbritannien diskuterade man på djupt allvar en ny situation, nämligen att det fanns intresse från stora multinationella företag att köpa in sig i de brittiska sjukhusen. Då sade Thatcher: ”Stopp och belägg!”

Här möter vi en rad problem. Det gäller rätten till den forskning som bedrivs på sjukhusen, och om principerna för de centrala delarna av sjukvården som sjukhusen står för. Man bestämde sig där – i likhet med vad som hade skett i Kanada – att faktiskt reglera vilka villkor som ska gälla för de företag som ska bedriva sjukhusvård.

Sjukhusvård definieras över huvud taget inte i vårt regelverk. Man kan när man läser hälso- och sjukvårdslagen konstatera att sjukhus är de institutioner som kräver inläggning av patienter, dvs. slutenvården. Jag tycker inte att vi ska stå till höger om Thatcher. Jag tycker att vi ska göra som kloka socialliberaler har gjort i Kanada, Holland och en lång rad andra länder – dvs. sjukhusvården ska regleras, och privata vinstintressen, multinationella företag och andra företag, ska inte bedriva vården. I övrigt ska vi ha full öppenhet för alternativ och slåss för gemensam mångfald.

Fri etableringsrätt för läkare

Anf. 32 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Den fråga som nyss diskuterades hoppas jag att vi kommer att få diskutera lite mer utförligt med socialministern i en speciell debatt i nästa vecka.

Bland de många uttalanden som socialministern har gjort på sjukvårdsområdet de senaste veckorna har de flesta blivit hårt kritiserade – ofta med rätta. Ett uttalande som inte har blivit kritiserat är den omsvängning som antytts i husläkarfrågan från socialdemokratiskt håll, i och med de uttalanden som socialministern har gjort. Han har t.o.m. nu talat om att det ska bli en ökad etableringsfrihet, om jag har läst rätt i tidningarna. Dock har han haft lite svårt att svara på journalisternas följdfrågor vad det betyder.

Därför dristar jag mig att i kammaren ställa frågan till socialministern så här: Kan en ung allmänläkare som går och funderar på att bli huslä-

kare räkna med att kunna etablera sig utan att landstingen har vetorätt i framtiden?

Anf. 33 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Uppriktigt sagt tycker jag inte att något av mina uttalanden har mött särskilt stark kritik, framför allt därför att de dels är en uppföljning av den överenskommelse som träffades med Centerpartiet om satsningarna i framtiden på att utveckla svensk sjukvård, dels när det gäller stödet till primärvården och utvecklingen av allmänmedicinen och det vi har kallat familjeläkärsystemet faktiskt ligger mycket nära det som Bo Könberg själv utarbetade och lade förslag om. Det betyder att vi vill satsa på en utveckling av svensk sjukvård, med en kraftig satsning på allmänmedicinen och på primärvården och med väsentligt större möjligheter för inte bara allmänläkare utan också andra yrkesgrupper, exempelvis sjuksköterskor, sjukgymnaster och andra, att etablera sig som entreprenörer.

Om jag hade varit som Bo Könberg hade jag sagt: Vad bra! Kanske vi gemensamt kan diskutera vad som krävs.

På en punkt har jag mött kritik – och det överraskar mig att Folkpartiet och Centern är tveksamma – och det gäller just formerna för driften av sjukhusen. Men jag är ganska övertygad om att det finns en bred majoritet av svenska folket för att just där bestämma sig för att det privata vinstintresset inte får dominera.

Anf. 34 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Jag syftade bl.a. på den reaktion som ju har kommit i samband med sjukvårdsministerns framträdande på de s.k. Ystadsdagarna, som väl inte ens sjukvårdsministern själv kan ha uppfattat som speciellt positiva reaktioner. Men låt oss gå över till den fråga jag ställde.

Självklart är vi glada att få höra att Socialdemokraterna efter alla dessa år nu är för någonting som ligger nära den husläkartanke vi har slagits för i ett kvartssekel. Bakgrunden till min fråga var bl.a. den att ni för fem år sedan avskaffade husläkarlagen, som nästan det första ni gjorde efter valsegern 1994.

Min fråga är: Ska man tolka det som sjukvårdsministern har sagt som att etableringsfrihet ska införas? Då kommer vi naturligtvis att stödja det. Vi är nämligen för liberal politik oavsett vem som lägger fram förslagen.

Anf. 35 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Nej, vi har ingen föreställning om att just på den punkten upprepa husläkärsystemet, dvs. att införa en fri etableringsrätt. Det var ju detta som blev problemet med husläkarreformen. Men man kan nå en ökad etableringsfrihet och ökade etableringsmöjligheter på många andra vägar.

Apropå detta med Ystad vill jag bara berätta för dem som tycker att det Bo Könberg sade var lite egendomligt, att jag medverkade i Ystad och talade om våra planer när det gäller sjukvården inför 300 sjukvårdsrepresentanter. Jag gjorde misstaget att försöka vara lite lustig genom att vara fräck på ett humoristiskt sätt. Det misslyckades totalt. Jag läste sedan till min överraskning i tidningen att någon hade sagt att jag var arrogant.

Av detta lär man sig att humor är svårt och att om någon tar illa vid sig ska man omedelbart be om ursäkt. Men till egen tröst och möjligen som ett tips till Bo Könberg: Det är skönare lyss till den sträng som brast än att aldrig spänna en båge.

Prot. 1999/2000:4
16 september

Frågestund

Anf. 36 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Låt oss hoppas att det var sjukvårdsministerns humoristiska sida som något missuppfattades och att det inte var så som många tydligen uppfattade det, nämligen innehållsmässigt någonting som man ska akta sig noga för.

Kan vi inte få ett svar till den potentielle husläkaren? Kan han eller hon som vill driva husläkarverksamhet och försöka få patienter att komma till honom eller henne, etablera sig utan att socialdemokratiska landsting har vetorätt?

Anf. 37 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Det kan man inte om det inte införs en allmän fri etableringsrätt. Det är okej att vi gör etablering genom ett avtal med landstinget, men man kan verka för en ökad mångfald genom att kräva av landstingen att de upprättar utvecklingsplaner som innehåller väsentligt större möjligheter för etablering av familjeläkare eller husläkare. Det var på den punkten vi kom överens med Centerpartiet om att utveckla mångfald genom att ge fler möjligheter.

Vi ska återkomma med alla dessa förslag i den nationella handlingsplan som vi tänker redovisa nästa år.

När det gäller den fria etableringsrätten, såsom Bo Könberg tolkar den, tänker vi inte lägga ett förslag i den riktningen men väl en rad förslag som innebär väsentligt ökade möjligheter att etablera verksamhet.

Den svenska åkerinäringen

Anf. 38 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag har en fråga till näringsminister Björn Rosengren.

I den ökande tillväxt som vi ser nu och tack vare den snabba IT-tätheten och utbyggnaden av den märker vi nu att vi kommer att behöva en väl fungerande logistikkedja. Vi behöver transporter och godshantering, och den här logistikkedjan måste vara miljövänlig, energieffektiv, säker och snabb.

Jag har en fråga när det gäller den svenska åkerinäringen. Vi har många exempel på hur den svenska åkeribranschen jobbar seriöst med att få miljöcertifiering och jobbar med arbetsmiljökrav, miljökrav osv. för att hitta rätt i strävan mot en miljövänlig transporthantering i framtiden. Men vi ser också exempel på att den svenska åkeribranschen känner sig hotad och till viss del utkonkurrerad av åkare från andra länder, som kanske inte har samma arbetsmiljökrav och lagar osv.

Min fråga är då: På vilket sätt kan näringsministern göra så att den svenska åkeribranschen kan hävda sig i Sverige i framtiden?

Anf. 39 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Får jag börja med att säga att jag delar uppfattningen att den svenska åkerinäringen har det tungt. Den har det tungt framför allt därför att vi har fått en ökad internationell konkurrens, en konkurrens som inte alltid arbetar på de villkor man skulle förvänta sig.

Vad vi har gjort är att vi har bett SIKa, Statens institut för kommunikationsanalys, att se hur den svenska åkerinäringens situation är, och vi har då fått fram ett underlag.

Jag vill också säga att vi i budgetpropositionen nu på måndag kommer att presentera en hel del förslag som är bra för småföretagarna, som det finns många av inom åkerinäringen. Där kommer man att få fördelar.

Sammanfattningsvis kan jag säga att jag har haft kontakt och kommer att ha ytterligare kontakt med åkerinäringen. Jag räknar med att kunna presentera en strategi för hur den svenska åkerinäringen bättre ska kunna utvecklas.

Anf. 40 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Vi ska väl inte förekomma den budget som ska läggas på måndag, men jag blir nyfiken på det initiativ som ska tas. Vi vill ju inte att den svenska åkerinäringen ska flaggas ut på grund av andra, kanske oseriösa, åkare. När och på vilket sätt kommer näringsministern att ta detta initiativ?

Anf. 41 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Som jag sade kommer jag att ta kontakt med näringen och föra en diskussion med dem. Jag har redan startat den. Statssekreterare Birgitta Heijer som ansvarar för detta på departementet kommer att träffa dem redan nu. Jag räknar med att under hösten kunna presentera en strategi där vi tar med en mängd frågor som förhoppningsvis ska underlätta för åkerinäringen i Sverige.

Fåmansbolag

Anf. 42 CATHARINA HAGEN (m):

Fru talman! Jag har en fråga till näringsminister Björn Rosengren.

Sverige har i dag ett unikt läge att etablera sig som en dynamisk företagarnation, speciellt inom kunskapsintensiva branscher. För att vi ska kunna utnyttja våra resurser optimalt tror jag att det är nödvändigt att vi ändrar synen på de fysiska personer som startar och driver dessa företag. Jag tänker speciellt på reglerna för personaloptioner och utdelning i fåmansbolag. Som det är i dag missgynnas svenskt ägande till förmån för utländskt, och ägande som kombineras med eget arbete missgynnas. Dessutom ökar skälen för dessa företag att flytta ut.

Min fråga till näringsministern är: Kommer regeringen med något förslag i dessa frågor som gör att det blir mer förmånligt för ett aktivt ägande i fåmansbolagen?

Anf. 43 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Vi kommer i budgetpropositionen att presentera en hel del förslag som är bra för samtliga företagare, inte minst småföretagare

och även fåmansbolag. Men låt mig också göra det konstaterande att vad vi ser hända nu och vad vi kan bedöma framöver är att vi har en fantastisk tillväxt. Vi har en utveckling där alltfler företag startar och utvecklas, och det gäller på alla områden, inte minst på IT-området. Därmed tycker jag att vi nu kan gå vidare med en mängd frågor, bl.a. den fråga som tas upp här.

Jag vill slutligen ha sagt att det handlar om att se en helhet. En fråga löser inte alla dessa problem, utan det handlar om en helhet. Det är det regeringen har ambition att presentera.

Anf. 44 CATHARINA HAGEN (m):

Fru talman! Jag fick ändå inte riktigt svar på min fråga. Jag frågade specifikt just om personaloptioner. Jag tolkar näringsministern så, att det inte kommer något förslag som kommer att ändra reglerna för beskattning av personaloptioner i dessa företag.

Anledningen till att jag tycker att detta är allvarligt är att det är en förutsättning för en långsiktig tillväxt. Vi har en bra tillväxt i dag, men för att den ska vara uthållig och långsiktig måste man ändra på dessa strukturella regler. Det måste man göra i tid. Därför känner jag mig ganska orolig när jag hör näringsministern tala om allmänna regler för företagen utan att beröra denna fråga specifikt.

Anf. 45 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Vi kan väl ändå vara överens om att det går bra för Sverige och att vi har en oerhört snabb tillväxt? Jag har stått i denna kammare och diskuterat tidigare, inte minst med frågeställaren. Jag har fått mörka svarta bilder målade. De stämmer inte. Det går utomordentligt bra för Sverige, och vi ser hur inte minst IT-företagen växer. Sedan får vi titta på fråga efter fråga.

Som jag sade: Vi kommer att förelägga en hel del förslag, och de kommer att presenteras i budgetpropositionen nu på måndag.

Nationella handlingsplanen – sjukvården

Anf. 46 SONJA FRANSSON (s):

Fru talman! Jag skulle vilja vända mig till socialminister Lars Engqvist. Det gäller den nationella handlingsplanen för sjukvården som tidigare har diskuterats i kammaren en del. Jag ska först säga att jag är mycket positivt inställd till den. Jag tycker att det ska bli mycket intressant att få en analys och en diskussion runt just framtidens sjukvård i Sverige och runt hur den kommer att se ut.

Jag kan också konstatera att ett nationellt råd kommer att inrättas. I rådet ska staten och sjukvårshuvudmännen gemensamt följa handlingsplanens utveckling, vilket jag tror är alldeles utmärkt.

Det jag dock saknar är den grupp som är brukare inom sjukvården. Det står att man också ska ha en mer patientfokuserad samt kunskaps- och forskningsorienterad sjukvård. Då menar jag att det är viktigt att vi lyssnar till brukarna – patienterna – inom sjukvården.

Frågestund

Jag undrar hur ministern har tänkt sig att han ska kunna lyssna till brukarna. Kommer det att ske i en form av brukarråd eller på annat sätt? Jag förutsätter att ministern har haft med den frågan.

Anf. 47 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Idén om den nationella handlingsplanen har växt fram i diskussionerna om de extra satsningarna, som faktiskt börjar med det jag tidigare har påpekat, dvs. uppgörelsen med Centerpartiet i våras. Vi har talat om den enorma kraftsamling som nu görs kring sjukvården. Vi förhandlar med Landstingsförbundet och Kommunförbundet om inriktningen. Vi har också sagt att det är i de förhandlingarna vi ska diskutera hur det nationella rådet ska fungera.

Jag har tidigare gett beskedet att jag förutsätter att det nationella rådet ska arbeta med en särskild grupp eller delegation som representerar personalen, vilket jag tycker är viktigt. Jag ska gärna ta med mig Sonja Fransson's idé om att komplettera detta med någon grupp som arbetar tillsammans med det nationella rådet och som representerar patienterna. Jag delar Sonja Fransson's uppfattning att det är viktigt, men vi har ännu inte presenterat helheten. Vi ska återkomma till det. Jag ska gärna ta med mig det.

Biståndet

Anf. 48 JAN ERIK ÅGREN (kd):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till biståndsministern, men först vill också jag hälsa henne välkommen till den nya och fina uppgift som det innebär att vara biståndsminister.

För oss kristdemokrater är biståndet väldigt viktigt. Utgiftstaket, som vi har haft som en plåga, bekymrar inte bara oss utan många biståndsorganisationer och över huvud taget dem som arbetar med denna typ av frågor. Det har inte drabbat bara organisationer utan också enskilda. Oron inför det framtida biståndet kvarstår även när man har läst det som står i regeringsförklaringen.

Pierre Schori myntade uttrycket ”skammens gräns – 0,7 % biståndsnivå”. Min fråga är hur mycket över denna skammens gräns biståndet hamnar nu.

Anf. 49 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s):

Fru talman! Det fullständiga svaret på frågan om hur stort biståndet kommer att bli och hur stort vi beräknar att det ska bli framöver kan inte ges förrän på måndag i samband med att vi presenterar regeringens budgetproposition. Jag vill ändå säga så mycket att biståndet nästa år kommer att bli avsevärt större än i år. Det beror naturligtvis dels på att vi använder reservationer från i år, dels på tillväxten. Vi har haft en mycket god tillväxt, och vi har också en ny beräkning av bruttonationalinkomsten. Det är faktorer som höjer biståndet och gör att vi hamnar i en helt annan situation nästa år – alltså en bit över de 0,7 procenten.

Anf. 50 JAN ERIK ÅGREN (kd):

Fru talman! Tack för svaret. Även om det nämns en del siffror i regeringsförklaringen får vi vänta till måndagen och se. Det är märkligt att inte fattigdomsbekämpningen nämns när det räknas upp en del viktiga frågor.

Jag tror att vi kan vara överens om att det är viktigt hur biståndet används. Vi har inte hur mycket pengar som helst. Jag skulle som följdfråga vilja säga så här: Är statsrådet beredd att verka för ett oberoende utvärderingsinstitut – någonting som Riksdagens revisorer föreslår och som också vi har arbetat för tidigare – för att vi ska kunna få belyst hur biståndet används?

Frågestund

Anf. 51 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s):

Fru talman! Jag tror att det är oerhört viktigt att utvärdera biståndet och också arbeta för att det bistånd som vi kommer att ge i framtiden ska vara så effektivt som möjligt. Då tänker jag också på hur biståndet ska se ut i framtiden. Det är en fråga som jag nu naturligtvis kommer att fundera mycket över, också tillsammans med andra – inte minst med de organisationer som gör ett mycket gott arbete på detta område.

I arbetet med att se över biståndspolitiken för framtiden kommer ett antal frågor att vara aktuella för mig. Jag ska naturligtvis också tänka över den fråga som Jan Erik Ågren ställer till mig, men jag kan inte ge något besked i dag.

Trafiksäkerhetspolitiken

Anf. 52 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Jag vill för ett ögonblick återvända till trafiksektorn, eftersom vi har den ansvarige ministern här i kammaren i dag.

Trafikutskottet hade förra veckan nöjet att studera trafikpolitik i England. Vi kunde där se att det finns en växande enighet om att lösningen på framtidens trafikfrågor inte är att bygga nya stora motortrafikleder för att tillgodose ett ökat behov av biltrafik – framför allt inte i de stora städerna. Den tanken tycks inte riktigt ha nått fram i Sverige, för nu kan vi se hur lobbyisterna samlar sig för att man ska bygga färdigt de Dennisleder som Centerpartiet och Socialdemokraterna i enighet löste upp häromåret. Jag funderar på hur näringsministern ser på dessa frågor.

Vi kan samtidigt se att det runtom i landet, som tidigare har sagts, finns stora behov av att bygga bort och bygga om dödsfallor. Vi har E 6:an i Bohuslän. Vi har E 4:an genom Gävleborg. Vi har E 4:an nere i Markaryd och Ljungby, där man verkligen behöver bygga bort de dödsfallor som återstår.

Är näringsministern beredd att ge ett besked för regeringens räkning om att det inte ska bli ett återuppväckt Dennispaket med miljardrullning till motorvägar runt städerna? Är näringsministern beredd att bygga bort dödsfallorna runtom i landet?

Anf. 53 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! När det gäller vägbyggena är det så – det svarade jag på en tidigare fråga – att vi nu omfördelar resurserna på så vis att vi lägger

mer pengar på underhåll och på trafiksäkerhet. Som jag sade omfördelar vi nu 400 miljoner per år i fem år från Vägverket, dvs. 2 miljarder. Dessutom har vi fram till 2003 tillfört 6,5 miljarder totalt. Det innebär alltså att vi gör denna omfördelning.

Jag vill också säga att vi för en diskussion om PPP, dvs. att vi vill ha andra finansiärer för att kunna komma ifrån de här stora investeringarna via statsbudgeten. Då kan de finansieras på ett sätt som gör att vi får in andra intressenter. Men det är också en sådan fråga som vi får återkomma till.

Anf. 54 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Näringsministern talar nu om att underhåll och säkerhet ska prioriteras. Det tror jag att vi är eniga om. Jag tror också att vi kan nå enighet om att man ska pröva nya finansieringsmetoder. Men vi behöver också enighet om riktlinjerna för den framtida trafikpolitiken.

Jag hade velat ha ett besked från näringsministern om hur han ser på den lobbyverksamhet som nu pågår om nya motorvägsleder som ett sätt att lösa trafikproblemen. Jag, och jag hoppas också majoriteten i kammaren, är övertygad om att detta inte går att lösa genom att man ständigt bygger nya vägar.

Däremot behövs pengarna till eftersatt underhåll, till bärighetshöjande åtgärder, till E 6:an genom Bohuslän, till E 4:an i Kronobergs län och i Gävleborgs län. Där borde pengarna satsas, eftersom de behövs där.

Jag tycker inte att det finns någon motsättning när det gäller nollvisionen, att minska trafikolyckorna. Tvärtom handlar det just om dödsfallor på dessa vägar som snarast behöver tas bort.

Anf. 55 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Vi har tagit fram ett elvapunktsprogram där vi tar upp trafiksäkerhetsfrågorna. Det programmet handlar just om att man ska titta på det befintliga vägnätet och ta sig an de olika delar där det är en hög frekvens av dödsfall och svåra trafikolyckor. Det är vår politik, men det innebär inte att vi nu ska ta ställning till att man inte ska bygga motorvägar. Jag kan självfallet tänka mig en motorväg mellan Malmö och Stockholm. Vi har inte motorväg där. Men låt mig säga att detta får komma i andra hand. I första hand måste vi ta hand om det vägnät som har underhållits dåligt under de senaste åren.

Digital TV

Anf. 56 OLA KARLSSON (m):

Fru talman! Jag har en fråga till kulturministern.

Marknätet för digital TV är allt tydligare ett praktfiasko. Sedan starten för ett halvår sedan har man sålt ungefär 350 dekodrar. För att minska fiaskot höjs nu argumenten för att man ska släcka de vanliga TV-sändningarna, de analoga sändningarna. Därigenom tvingar man in TV-tittarna i det digitala marknätet.

Jag vill därför fråga statsrådet: Kan statsrådet garantera att ett eventuellt beslut om att släcka de analoga sändningarna kommer först sedan den nu pågående försöksverksamheten är avslutad och utvärderad?

Anf. 57 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! I motsats till Ola Karlsson anser regeringen att det är bra med mångfald. Vi tycker att det är bra med en mångfald i ägande och en mångfald när det gäller distribution av television t.ex. Därför tycker vi att det är bra om man kan distribuera TV via kabel, satellit och marknät. Det finns också andra nya distributionsformer. De kompletterar varandra.

I dag finns det ett enda distributionssätt som gör att man kan nå alla hushåll; det handlar om marknätet. Ola Karlsson vill digitalisera när det gäller satellit-TV och kabel-TV men icke när det gäller den enda distributionsform som man kan nå alla hushåll med.

Förslaget om hur detta arbete ska drivas vidare väntar vi i regeringen på från den digital-TV-kommitté som Ola Karlsson själv sitter i. Det är den som eventuellt kommer att komma med förslag om att det analoga nätet ska släckas. Jag ser med spänning fram emot vad Ola Karlsson tänker föreslå.

Anf. 58 OLA KARLSSON (m):

Fru talman! Först kan det konstateras att kabel-TV och satellit-TV når 99 % av Sveriges hushåll, vilket också redovisas i den rapport som Digital-TV-kommittén har tagit fram.

Eftersom statsrådet väljer att inte svara på min fråga får jag ställa den igen. Kan statsrådet garantera att ett beslut om släckning av analoga sändningar inte kommer förrän den nu pågående försöksverksamheten är avslutad och utvärderad? Bakgrunden är att det i riksdagsbeslutet mycket tydligt sades att försöksverksamheten skulle visa om det fanns en ekonomisk bärkraft innan man skulle fatta beslut om fortsatta sändningar.

Tänker statsrådet tvinga in tittarna i det digitala marknätet?

Anf. 59 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! För det första blir jag lite dyster över att Ola Karlsson inte läser det material som hans egen digital-TV-kommitté tar fram. Det finns i dag 700 000 hushåll i Sverige som endast kan ta emot televisionens markdistribuerade sändningar.

För det andra är jag helt i händerna på den kommitté som Ola Karlsson själv sitter i. Det är den kommitté som uppenbarligen funderar på om man ska behöva fastställa någon tidpunkt för när det analoga nätet ska släckas. Ola Karlssons partikamrater, moderaterna i Finland, diskuterar en släckning av det analoga nätet till år 2006. Det återstår att se vad Ola Karlsson och Digital-TV-kommittén kommer att föreslå på den punkten innan regeringen över huvud taget kan ta ställning i denna fråga.

Politikerplikt

Anf. 60 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till demokratiminister Britta Lejon.

I somras var vi flera som deltog i en livlig debatt om huruvida vi ska ha röstplikt i Sverige. Jag tillhör dem som inte tycker att vi ska ha det.

Nu har den pliktfrågan efterträtts av en annan pliktfråga, nämligen: Ska vi ha en plikt att bli politiker under några år? Frågan är föranledd av

en mycket intressant debattartikel i DN, undertecknad av statsvetaren Olof Petersson och den före SSU-ordföranden Niklas Nordström.

Jag är mycket nyfiken och intresserad av att veta hur demokratiministern ställer sig i den här frågan. Är röstplikt ett bra sätt att stimulera fler medborgare att ta ett politiskt ansvar?

Anf. 61 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag måste säga att jag är lite fundersam över vad frågan handlar om. Uppfattade jag Helena Bargholtz rätt? Gäller frågan röstplikt?

Anf. 62 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Fru talman! Nej, min fråga handlar om politikerplikt. Jag blandade ihop det.

Anf. 63 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Tack för förklaringen.

Jag har också med intresse noterat debattartikeln i Dagens Nyheter.

För att jag inte återigen ska bli missförstådd tror jag att det är viktigt att jag poängterar att de vägar som vi ska stärka folkstyret i Sverige med i första hand måste bygga på människors vilja, övertygelse och egna ansvar ur ett frivilligt perspektiv.

Min och regeringens ambition är självfallet att vi ska bli många fler som deltar i den svenska demokratin dagligen och stundligen i beslut, i kritik av beslut och i framtagandet av förslag i det dagliga politiska arbetet. Detta kan göras på många olika sätt. En viktig del i det arbetet är att det blir fler som har egen erfarenhet av vad det politiska arbetet innebär.

Men jag tror att den bästa vägen framåt är den som bygger på frivillighet och egen övertygelse.

Anf. 64 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Fru talman! Tack för svaret. Jag tycker att det var lugnande att höra detta. Jag är också för att vi ska ägna oss åt politik på frivillig väg.

I kampanjen, som jag förstår att demokratiministern funderar över, för att få fler att ägna sig åt politik efterlyser jag att vi lite mer lyfter fram och pekar på glädjen och det positiva med att ägna sig åt politik. Vi är ju många som har hållit på år efter år med det här därför att vi tycker att det är så viktigt.

Jag är lika besjälad som demokratiministern av att vi ska få till stånd en mer positiv inställning till politiken. Det kanske vore värt att ha en särskild debatt i kammaren om detta vid ett lämpligt tillfälle.

Anf. 65 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag instämmer med föregående talare.

Stressjukdomar

Anf. 66 MARIANNE SAMUELSSON (mp):

Fru talman! Jag har en fråga till socialministern. Den berör det som vi har sett ganska mycket av i medierna, nämligen att andelen stressjukdo-

mar ökar katastrofalt i vårt samhälle. Det är naturligtvis lite grann av en följd av de effektiviseringar, personalminskningar och vinstmaximeringar som har varit ledstjärnan under de senaste åren.

Jag skulle gärna vilja veta om regeringen har analyserat problemet och om man har någon form av åtgärdsplan eller idéer om vad man vill göra för att minska andelen stressjukdomar i vårt samhälle.

Prot. 1999/2000:4
16 september

Frågestund

Anf. 67 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Fru talman! Marianne Samuelsson berör ett problem som sannolikt är ett av de stora nya folkhälsoproblemen. Det är dock en fråga som kommer att sträcka sig över flera olika departement och flera olika politikområden.

Jag kan glädja Marianne Samuelsson med att Näringsdepartementet – jag kan informera om detta på näringsministerns uppdrag, tänkte jag säga – faktiskt hade ett arbete för att se över arbetsmiljöfrågorna med det här perspektivet. Vi har ju tidigare betraktat arbetsmiljöfrågor specifikt när det gäller den fysiska miljön men inte tittat på vad den psykiska miljön har betytt. Vi har alltså inte sett arbetsmiljöproblemet på det här sättet. Det pågår också ett arbete i Rehabiliteringsutredningen där man tar upp den här typen av frågeställningar.

Det finns alltså en beredskap för att börja arbeta med detta perspektiv på arbetsmiljöproblemen och på den nya folksjukdomen.

Anf. 68 MARIANNE SAMUELSSON (mp):

Fru talman! Jag har en följdfråga.

Anf. 69 TALMANNEN:

Det finns ingen ovillkorlig rätt till replik.

Lönebidraget

Anf. 70 ANN-MARIE FAGERSTRÖM (s):

Fru talman! Jag har en fråga till näringsministern angående lönebidragstagare.

Vi har i min kommun, Emmaboda, ett antal människor anställda med lönebidrag, bl.a. på en miljöstation. Den är dessutom ett föredöme för landet. Dessa människor är mycket beroende av denna anställning också av sociala skäl. Nu har de fått besked om att det inte finns några pengar för fortsatt anställning.

Med anledning av att detta gäller en av de mest utsatta grupperna i samhället undrar jag vad regeringen avser göra för att lösa detta problem.

Anf. 71 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s):

Fru talman! Hela vår arbetsmarknadspolitiska arsenal, eller våra verktyg, kommer att presenteras på måndag i budgetpropositionen. Där ingår också lönebidragen.

Men jag kan redan nu säga att vi kommer att förstärka det här.

Anf. 72 TALMANNEN:

Detta fick bli det sista inlägget i dagens frågestund som därmed är avslutad.

Jag tackar kammarens ledamöter och regeringens företrädare för er medverkan.

2 § Meddelande om aktuell debatt

Talmannen meddelade att på begäran av Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp skulle aktuell debatt om inslagen av privata alternativ i sjukvården anordnas *torsdagen den 23 september kl. 12.00*.

Från regeringen skulle socialminister Lars Engqvist delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Till talmannen

Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp hemställer om att riksdagen anordnar en aktuell debatt om inslagen av privata alternativ i sjukvården.

Socialminister Lars Engqvist har under riksdagens sommaruppehåll gjort ett flertal uttalanden om att vissa inslag av privat vård inte kan tillåtas inom sjukvården. Dessa utspel har rönt mycket stor uppmärksamhet. Det råder i dag stor osäkerhet hos de privata vårdgivare som valt att organisera verksamheten i bolagsform kring vilka framtida villkor som gäller. Regeringen har också aviserat ny lagstiftning för att hindra vissa privata vårdgivare.

Planerna har väckt djup oro bland privata vårdgivare och deras patienter. Eftersom vi är övertygade om att ett inslag av privat vård är ett av flera medel att motverka de djupa problemen inom vården, finner vi det angeläget att frågan snarast möjligt debatteras i riksdagen.

Stockholm den 13 september 1999

För Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp

Bo Könberg

Gruppledare

Upplästes och lades till handlingarna följande från Valprovsningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamöter och ersättare för riksdagsledamöter

Till Valprovsningsnämnden har från Riksskatteverket inkommit bevis om att

dels Agneta Brendt (s), Hudiksvall, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 14 september 1999 sedan Erik Åsbrink (s) avsagt sig sitt uppdrag som riksdagsledamot,

dels Olle Wästberg (fp), Stockholm, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 1 oktober 1999 sedan Barbro Westerholm (fp) avsagt sig sitt uppdrag som riksdagsledamot,

dels Hans Hoff (s), Slöinge, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr.o.m. den 15 oktober 1999 sedan Jörgen Andersson (s) avsagt sig sitt uppdrag som riksdagsledamot.

Från Riksskatteverket har också inkommit protokoll angående utseende av ersättare i dessa fall.

Valprovsningsnämnden har denna dag granskat bevisen för de nya ledamöterna och protokollet angående ersättare och därvid funnit att de blivit utfärdade i enlighet med 19 kap. 11 § vallagen.

Stockholm den 14 september 1999

Staffan Magnusson/

Kerstin Siverby

4 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 15 september

1999/2000:4 av *Lars Leijonborg* (fp) till statsrådet Maj-Inger Klingvall
Det svenska biståndet

1999/2000:5 av *Runar Patriksson* (fp) till statsminister Göran Persson
Arbetslösheten

1999/2000:6 av *Runar Patriksson* (fp) till justitieminister Laila Freivalds
Domstolsnedläggningar

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 21 september.

5 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 15 september

1999/2000:2 av *Gudrun Lindvall* (mp) till näringsminister Björn Rosengren
Telefonkatalogen

den 16 september

1999/2000:3 av *Johnny Gylling* (kd) till näringsminister Björn Rosengren
Väginspektioner

1999/2000:4 av *Amanda Agestav* (kd) till statsrådet Ingegerd Wärnersson
Multihandikappades förutsättningar

1999/2000:5 av *Claes Stockhaus* (v) till statsrådet Maj-Inger Klingvall
Premiepensionsmyndighetens tidtabell

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 21 september.

6 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 15 september

1998/99:885 av *Sonja Fransson* (s) till socialminister Lars Engqvist
Rättssäkerheten för de mest utsatta grupperna i samhället

1998/99:886 av *Sonja Fransson* (s) till näringsminister Björn Rosengren
Lokalisering av statliga myndigheter i Västra Götalands län

1998/99:892 av andre vice talman *Eva Zetterberg* (v) till statsrådet Leif Pagrotsky
Krigsmaterielexport till Indonesien

1998/99:893 av *Roy Hansson* (m) till näringsminister Björn Rosengren
Näringslivsklimat

1998/99:895 av *Ola Karlsson* (m) till kulturminister Marita Ulvskog
Subventionerade avkodare

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 21 september.

7 § Kammaren åtskildes kl. 15.03.

Prot. 1999/2000:4
16 september

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

LISBETH HANSING ENGSTRÖM

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

1 § Frågestund	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
<i>Utredningen I god tro.....</i>	<i>1</i>
Anf. 2 BARBRO WESTERHOLM (fp).....	1
Anf. 3 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	1
Anf. 4 BARBRO WESTERHOLM (fp).....	1
<i>Östtimor.....</i>	<i>2</i>
Anf. 5 Andre vice talman EVA ZETTERBERG (v)	2
Anf. 6 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s)	2
Anf. 7 Andre vice talman EVA ZETTERBERG (v)	2
Anf. 8 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s)	2
<i>Missbrukspolitiken.....</i>	<i>3</i>
Anf. 9 DAN ERICSSON (kd)	3
Anf. 10 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	3
Anf. 11 DAN ERICSSON (kd).....	3
Anf. 12 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	4
<i>Vägunderhållet i Norrlands skogslän.....</i>	<i>4</i>
Anf. 13 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	4
Anf. 14 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s)	4
Anf. 15 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	5
<i>NIPU-utredningen.....</i>	<i>5</i>
Anf. 16 HANS KARLSSON (s)	5
Anf. 17 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s)	5
Anf. 18 HANS KARLSSON (s)	5
Anf. 19 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s)	5
<i>Kommunismens övergrepp</i>	<i>5</i>
Anf. 20 GÖTE JONSSON (m).....	5
Anf. 21 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	6
Anf. 22 GÖTE JONSSON (m).....	6
Anf. 23 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	6
<i>Kulturhistorisk kunskap.....</i>	<i>7</i>
Anf. 24 EWA LARSSON (mp).....	7
Anf. 25 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	7
Anf. 26 EWA LARSSON (mp).....	7
Anf. 27 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	7
<i>Sjukhusvården</i>	<i>8</i>
Anf. 28 LENNART DALÉUS (c).....	8
Anf. 29 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	8
Anf. 30 LENNART DALÉUS (c).....	9
Anf. 31 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	9
<i>Fri etableringsrätt för läkare</i>	<i>9</i>
Anf. 32 BO KÖNBERG (fp).....	9
Anf. 33 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	10
Anf. 34 BO KÖNBERG (fp).....	10
Anf. 35 Socialminister LARS ENGQVIST (s)	10

Anf. 36 BO KÖNBERG (fp).....	11
Anf. 37 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	11
<i>Den svenska åkerinäringen</i>	11
Anf. 38 MONICA GREEN (s).....	11
Anf. 39 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	12
Anf. 40 MONICA GREEN (s).....	12
Anf. 41 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	12
<i>Fåmansbolag</i>	12
Anf. 42 CATHARINA HAGEN (m).....	12
Anf. 43 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	12
Anf. 44 CATHARINA HAGEN (m).....	13
Anf. 45 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	13
<i>Nationella handlingsplanen – sjukvården</i>	13
Anf. 46 SONJA FRANSSON (s).....	13
Anf. 47 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	14
<i>Biståndet</i>	14
Anf. 48 JAN ERIK ÅGREN (kd).....	14
Anf. 49 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s).....	14
Anf. 50 JAN ERIK ÅGREN (kd).....	15
Anf. 51 Statsrådet MAJ-INGER KLINGVALL (s).....	15
<i>Trafiksäkerhetspolitiken</i>	15
Anf. 52 SVEN BERGSTRÖM (c).....	15
Anf. 53 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	15
Anf. 54 SVEN BERGSTRÖM (c).....	16
Anf. 55 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	16
<i>Digital TV</i>	16
Anf. 56 OLA KARLSSON (m).....	16
Anf. 57 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	17
Anf. 58 OLA KARLSSON (m).....	17
Anf. 59 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	17
<i>Politikerplik</i>	17
Anf. 60 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	17
Anf. 61 Statsrådet BRITTA LEJON (s).....	18
Anf. 62 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	18
Anf. 63 Statsrådet BRITTA LEJON (s).....	18
Anf. 64 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	18
Anf. 65 Statsrådet BRITTA LEJON (s).....	18
<i>Stressjukdomar</i>	18
Anf. 66 MARIANNE SAMUELSSON (mp).....	18
Anf. 67 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	19
Anf. 68 MARIANNE SAMUELSSON (mp).....	19
Anf. 69 TALMANNEN.....	19
<i>Lönebidraget</i>	19
Anf. 70 ANN-MARIE FAGERSTRÖM (s).....	19
Anf. 71 Näringsminister BJÖRN ROSENGREN (s).....	19
Anf. 72 TALMANNEN.....	20
2 § Meddelande om aktuell debatt	20
3 § Nya riksdagsledamöter, m.m.	21

Prot. 1999/2000:4	4 § Anmälan om interpellationer	21
16 september	5 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	22
	6 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	22
	7 § Kammaren åtskildes kl. 15.03.	23

